

Zvolení Donalda Trumpa prezidentem USA se v EU nesetkalo s přílišným nadšením.

Autor: Igor Pšeničnikov

Evropa ustrnula. Evropské elity, které ještě nedávno šly vstříc „světlym zítřkům“ ve stopách Spojených států amerických, jasně cítí, že dnes nad Evropou jako Damoklův meč visí otázka: Co bude s Evropskou unií?

Ve vystoupeních Donalda Trumpa během volební kampaně a v jeho prohlášeních po inauguraci je EU jako celek zmiňována s urážlivou vzácností. Jednotlivé členské země – to prosím ano. Ale EU jako struktura, jak to vypadá, vůbec není zahrnuta do agendy nového prezidenta, nebo tam má jen velmi nevýznamné místo.

Vztahy USA a EU se do poslední chvíle jevily jako nedílné spojení dvou hlavních hráčů západního světa, jako jeho vojenský a finančně – ekonomický základ. Ale nový americký prezident dal najevo, že Evropská unie ho nezajímá.

Deník *Politico* například píše: „NATO a EU byli 60 let jádrem transatlantických bezpečnostních a obchodních vazeb. Soudě podle rozhovorů, které Trump dává, už to tak není.“

DĚLSKÝ POTÁPĚČ

„Další země vystoupí z EU.“

Do stavu paniky Evropu přivedla Trumpova slova z poloviny ledna řečená ve **společném rozhovoru** pro britské *The Times* a německý *Bild* o tom, že příklad Velké Británie, jejíž poddaní v referendu hlasovali pro odchod z EU, budou následovat další země EU.

„Předpokládám obtížnou budoucnost. Lidé, země, chtějí vlastní identitu a Velká Británie chtěla vlastní identitu také. Jestli chcete znát můj názor, myslím, že i další státy vystoupí (z EU),“ uvedl Trump.

Co si mají evropské státy myslet o slovech „myslím, že i další státy vystoupí“ z EU? Předpokládám, že v Evropě nepovažují Trumpa za věštkyni, která předpovídá budoucnost. Tato slova jsou přijímána jednoznačně tak, že nová americká administrativa nepodporuje EU, nevidí žádné její perspektivy a nezačleňuje Evropskou unii do kontextu své politiky.

Deník *Politico* píše: „V evropských hlavních městech si dnes kladou jednoduché otázky: Je Trump prezident, na kterého můžeme spoléhat? Můžeme se s tímto prezidentem do něčeho pustit?“

Jedním slovem, Evropa pochopila, že Trump s ní nejde stejnou cestou. Z toho pochází ten pocit strachu. Toto přesvědčení je posilováno tím, že Trump ukazuje svůj zájem pouze o jednotlivé státy západní Evropy, především o Velkou Británii a Německo, s jejichž lídry už vedl rozhovory v prvních dnech svého prezidentství. S britskou premiérkou Theresou Mayovou osobně a s německou kancléřkou telefonicky.

Výhodný trh pro prodej amerických energonosičů, ale ne konkurent.

Nový ministr zahraničí USA Rex Tillerson **prakticky nemluví** o perspektivách spolupráce USA a EU. Zmiňuje se o Evropské unii pouze v souvislosti se sankcemi proti Rusku. A to v tom smyslu, že tyto sankce nemají překážet spolupráci podniků spojených s Ruskem. Nebo nahlíží na Evropu jako na výhodný trh pro prodej amerických energonosičů.

Nezapomeňte, že mezi těmi, kteří pomáhají Trumpovi jako zprostředkovatelé ve vztazích s Ruskem, je i bývalý americký ministr zahraničí Henry Kissinger. **A Kissinger vystupuje proti přeměně Evropy v oblast se silným postavením. Krom toho, mezi Kissingerovými myšlenkami se vyskytla i ta o transformaci Severoamerické smlouvy o volném obchodu (NAFTA), jejímiž členy jsou USA, Kanada a Mexiko, v Severoatlantickou smlouvu, ve které pro Mexiko už nebude místo a nahradí ho Velká Británie. Cílem této rošády je „konsolidovat anglo-atlantickou zónu namísto bývalé EU.“ (zvýrazněno překladatelem)**

NATO půjde také „pod nůž?“

A nezesiluje Trumpovu nevšímavost k EU jeho prohlášení o tom, že členové NATO musí sami platit za svou bezpečnost? EU a NATO byly až do dnešní doby dvěma oporami jedné struktury pod označením „kolektivní Západ.“ Jednoduše, členství v EU se zeměmi, které nejsou současně členy NATO, bere tak, že nad nimi už je rozevřen „bezpečnostní deštník“ NATO.

Co znamená, že členové EU – Finsko, Švédsko a Rakousko – nejsou členy NATO? Jejich postavení mimo pakt je dnes pod velkým otazníkem. Bylo by naivní předpokládat, že pokud by byly tyto tři země zataženy do nějakého konfliktu, že „kolektivní Západ“ představovaný NATO by před tím zavřel oči. A naopak, co znamená, že staří členové „klubu západní civilizace“, Norsko a Island, nejsou členy EU? Avšak jsou stráží NATO na severu Evropy.

Bývalý ministr obrany Norska z 90. let Jorgen Kosmo řekl švédským novinářům (v přítomnosti autora tohoto článku) zhruba toto: Švédsko si může dovolit nebyť členem paktu jenom proto, že její soused Norsko členem NATO je, Norsko zajišťuje neutralitu Švédska.

Je zřejmé, že NATO čekají velké změny spojené s výrazným omezením financování této aliance ze strany USA. A to jenom přispěje k posílení odstředivých sil v Evropské unii. A naopak, jako při řetězové reakci, rozpadání EU způsobí křeče v NATO. Jedno s druhým je neoddělitelně spojeno.

Vybuduje EU svojí armádu?

V roce 2015 předseda eurokomise Jean-Claude Juncker prohlásil, že Evropská unie vytvoří vlastní armádu. „Evropská unie armádu nepotřebuje, aby ji hned použila, ale aby naznačila Rusku, že jsme vážně odhodláni hájit hodnoty Evropské unie,“ uvedl Juncker pro německý časopis *Welt am Sonntag*. Nyní Trump znejistuje tyto „hodnoty“, když požaduje, aby Evropané sami platili za svou bezpečnost.

Samozřejmě, že pro evropské metropole, které 70 let Washingtonu odezíraly ze rtů každé slovo, je urážlivé až děsivé tohle slyšet, když samy sebe přesvědčily o „ruské hrozbě.“ Proto se dá očekávat, že Junckerovy ideje opět vyplavou na hladinu, až se omezení americké finanční podpory pro NATO stane realitou.

I když na druhou stranu, pokud má Trump pravdu a EU se rozpadne, pak společná armáda nutná nebude. Stane-li se vůdkyně Národní fronty Marine Le Penová francouzským prezidentem, pravděpodobně ukončí členství své země v EU. Potom se EU zhroutlí a osud NATO, jak bylo uvedeno výše, se v důsledku řetězové reakce stane ještě nejasnějším.

Motto, okrašlující jednací sál NATO v Bruselu „Animus in consulendo liber“ („Duch se může svobodně rozhodnout,“ „Mysl otevřená možnostem“) může rychle nahradit výkřik z potápějící

se lodi: „Zachraň se kdo můžeš!“ Byť Rusko nikoho neohrožuje.

Koupit si lístek na Titanic

Ale vraťme se k Evropské unii. Pokud jde o EU, onen výkřik se už stal heslem pro Brity, kteří odhlasovali odchod z EU. Po Brexitu a po zřejmém signálu od Trumpa, že EU nepřežije, o opuštění tohoto „Titanicu“ otevřeně mluví politici v dalších zemích Evropské unie, chystající se převzít vládu.

V Bulharsku byl nedávno zvolen národně naladěný prezident Raděv a to hlavně proto, že pro něj hlasovali tamní proruský orientovaní voliči požadující vystoupení Bulharska z EU a NATO. V zemích ucházejících se o členství v EU politické body nabírají euroskeptici – vezměme třeba Moldávii.

A pouze figury neschopné nabídnout liberálnímu Západu nic kromě vlastní rusofobie typu Porošenka na Ukrajině nebo Djukanoviče v Černé Hoře pokračují ve rvačce o lístek na potápějící se loď.

O autorovi

Igor Pšeničnikov zastává funkci poradce ředitele Ruského institutu strategických studií.

Analýza Igora Pšeničnikova **В повестке Трампа Евросоюз не просматривается** vyšla na stránkách RIA Novosti 3. února 2017. Český analýza **V Trumpově agendě není pro Evropskou unii místo** vyšla na stránkách Kaliyuga 6. února 2017. Překlad Croix.